ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Κύρωση του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν που προβλέπει μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην οδηγία 2003/48/ΕΚ του Συμβουλίου για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις και των κοινών δηλώσεων των συμβαλλόμενων μερών και διατάξεις εφαρμογής»

Α. Γενικό Μέρος

1. Με τον παρόντα νόμο κυρώνονται:

(α) το Τροποποιητικό Πρωτόκολλο, της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν που προβλέπει μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην οδηγία 2003/48/ΕΚ του Συμβουλίου για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις, η οποία έχει κυρωθεί με τις διατάξεις του ν.3365/2005 (Α' 161), και

(β) οι κοινές δηλώσεις των συμβαλλόμενων μερών.

2. Το Τροποποιητικό Πρωτόκολλο σκοπό έχει να τεθεί σε εφαρμογή, αφενός μεταξύ ενός εκάστου εκ των κρατών μελών και αφετέρου του Λιχτενστάιν, το πρότυπο του ΟΟΣΑ για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών, εφεξής «Κοινό Πρότυπο Αναφοράς» ή ΚΠΑ *(Common Reporting Standard, CRS) (βλ. αιτιολογικές εκθέσεις ν.4378/2016 και ν.4428/2016).* Στο πλαίσιο αυτό τα σχόλια που συνοδεύουν την Πολυμερή Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών (Πολυμερής ΣΑΑ ή ΠΣΑΑ) και το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς του ΟΟΣΑ χρησιμοποιούνται ως πηγές παραδειγμάτων ή ερμηνειών προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέπεια της εφαρμογής του κυρούμενου Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου.

3. Επισημαίνεται ότι ήδη από το 2005 είναι σε εφαρμογή με ορισμένες δυτικοευρωπαϊκές χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ, μεταξύ των οποίων και το Λιχτενστάιν (ΕΕ EU L 157, 26.6.2003, σ.38), οι συμφωνίες που προβλέπουν μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην οδηγία 2003/48/ΕΚ του Συμβουλίου για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις. Αυτή η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν (εφεξής «συμφωνία») τροποποιείται από το παρόν κυρούμενο πρωτόκολλο.

4. Το περιεχόμενο του κυρούμενου Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου απηχεί τη βούληση των συμβαλλόμενων μερών για τη βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης δεδομένης της απόφασης του Λιχτενστάιν να προβλέψει μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών. Βάση αυτής της τροποποιούμενης συμφωνίας αποτελεί η αμοιβαία αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, με την επιφύλαξη ορισμένων διατάξεων που αφορούν την εμπιστευτικότητα και άλλων μέτρων προστασίας των δεδομένων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι διατάξεις που περιορίζουν τη χρήση των ανταλλασσόμενων πληροφοριών.

5. Σημειώνεται ότι στα συμπεράσματα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Δεκέμβριο του 2014, αναγνωρίστηκε ο κεντρικός ρόλος που διαδραμάτισε η συμφωνία στον

Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) τα τελευταία 20 έτη στην προώθηση των οικονομικών σχέσεων και την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς μεταξύ της ΕΕ και των κρατών ΕΖΕΣ που ανήκουν στον ΕΟΧ, στον οποίο προσχώρησε και το Λιχτενστάιν από το 1995.

6. Στο πλαίσιο της ομαλής και απρόσκοπτης εφαρμογής της συμφωνίας, όπως τροποποιείται από το παρόν κυρούμενο πρωτόκολλο, κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και το Λιχτενστάιν μπορούν να συζητούν σε διμερές επίπεδο περαιτέρω θέματα σχετικά με τη συνεργασία σε φορολογικά θέματα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα ζητήματα της διπλής φορολόγησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζονται οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την τροποποιούμενη συμφωνία. Συνέπεια αυτής της τροποποιούμενης συμφωνίας αποτελεί η κοινή κατανόηση των συμβαλλόμενων μερών ότι το άρθρο 10 της συμφωνίας, με το περιεχόμενο που είχε πριν από την τροποποίησή της (με το παρόν τροποποιητικό πρωτόκολλο), που προβλέπει την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος (η οποία περιορίζεται σε συμπεριφορά που συνιστά φορολογική απάτη και τα παρόμοια) πρέπει να ευθυγραμμιστεί με το πρότυπο του ΟΟΣΑ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών σε φορολογικά θέματα, στην εκδοχή που ισχύει κατά την υπογραφή του παρόντος τροποποιητικού πρωτοκόλλου, ανεξάρτητα από την επιφύλαξη για τη δυνατότητα διαπραγματεύσεων δυνάμει του άρθρου 10 παρ. 4 για άλλα φορολογικά θέματα (π.χ. κατάργηση ή μείωση της διπλής φορολόγησης εισοδήματος, όπως προβλέπεται στο μνημόνιο συνεννόησης για τη σύναψη της συμφωνίας πριν από τη τροποποίησή της με το παρόν τροποποιητικό πρωτόκολλο).

7. Επισημαίνεται ότι στο πεδίο της αμοιβαίας διοικητικής συνεργασίας και ειδικότερα στην ανταλλαγή των πληροφοριών ισχύει και εφαρμόζεται από τη χώρα μας, όπως και από τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ ΕΕ L 281, 23.11.1995, σ.31), όπως έχει ενσωματωθεί με τις διατάξεις του ν.2472/1997 (Α' 50). Αντίστοιχα το Λιχτενστάιν έχει εφαρμόσει την οδηγία 95/46/ΕΚ μέσω του νόμου περί προστασίας δεδομένων, της 14ης Μαρτίου 2002.

8. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης από το μηχανισμό αξιολόγησης του ΟΟΣΑ έχει εκτιμηθεί ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ και το Λιχτενστάιν διαθέτουν:
i) κατάλληλες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν βάσει της τροποποιούμενης συμφωνίας παραμένουν εμπιστευτικές και χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς και από τα πρόσωπα ή τις αρχές που ασχολούνται με την αξιολόγηση ή τη συλλογή ή την ανάκτηση, την επιβολή της εφαρμογής ή την άσκηση δίωξης, ή τον καθορισμό των μέσων προσφυγής σε σχέση με τους φόρους, ή την εποπτεία αυτών, καθώς και για άλλους εγκεκριμένους σκοπούς, και
ii) την υποδομή για μια αποτελεσματική σχέση ανταλλαγής (συμπεριλαμβανομένων καθιερωμένων διαδικασιών για τη διασφάλιση της έγκαιρης, ακριβούς, ασφαλούς και εμπιστευτικής ανταλλαγής πληροφοριών, αποτελεσματικών και αξιόπιστων κοινοποιήσεων, και δυνατοτήτων για την ταχεία επίλυση ερωτημάτων και ζητημάτων σχετικά με τις ανταλλαγές ή τις αιτήσεις για ανταλλαγές και την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 της συμφωνίας, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της).

9. Στο πλαίσιο εφαρμογής της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών τόσο τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, όσο και οι αποστέλλουσες και λαμβάνουσες αρμόδιες αρχές, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων, πρέπει να διατηρούν τις πληροφορίες που υφίστανται επεξεργασία δυνάμει της τροποποιούμενης συμφωνίας, μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εκπλήρωση των σκοπών της. Με βάση το γεγονός ότι υφίστανται διαφορές στη νομοθεσία των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν, ορίζεται η μέγιστη περίοδος διατήρησης των πληροφοριών σε συνάρτηση με τους κανόνες παραγραφής που προβλέπονται στην εθνική φορολογική νομοθεσία κάθε υπεύθυνου επεξεργασίας.

10. Ως γνωστόν, η συμπερίληψη των ορισμών στο ΚΠΑ που αφορούν τις έννοιες των «Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων» και των «Δηλωτέων Λογαριασμών» αποσκοπεί στον περιορισμό των δυνατοτήτων των φορολογουμένων που αποφεύγουν να δηλώνουν τα περιουσιακά τους στοιχεία μέσω μεταφοράς τους σε Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα ή μέσω επενδύσεων σε χρηματοοικονομικά προϊόντα. Από το πεδίο εφαρμογής της τροποποιούμενης συμφωνίας εξαιρούνται μόνο ορισμένα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και ορισμένοι λογαριασμοί που παρουσιάζουν χαμηλό κίνδυνο χρησιμοποίησης για φοροδιαφυγή. Επίσης, σε γενικές γραμμές δεν περιλαμβάνονται κατώτατα όρια, καθώς αυτά θα μπορούσαν να παρακαμφθούν εύκολα μέσω της διάσπασης λογαριασμών σε διαφορετικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα. Οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που πρέπει να υποβάλλονται και να ανταλλάσσονται δεν αφορούν μόνο κάθε σχετικό εισόδημα (τόκοι, μερίσματα και παρόμοια είδη εισοδήματος), αλλά και τα υπόλοιπα λογαριασμών και τα έσοδα από πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες οι φορολογούμενοι επιδιώκουν την απόκρυψη κεφαλαίου που αποτελεί καθαυτό εισόδημα ή περιουσιακών στοιχείων επί των οποίων έχει υπάρξει φοροδιαφυγή.

11. Τέλος, στο πλαίσιο εφαρμογής της τροποποιούμενης συμφωνίας, η επεξεργασία πληροφοριών είναι αναγκαία και τηρεί την αρχή της αναλογικότητας *(προσφορότητα ή καταλληλότητα, αναγκαιότητα και αναλογικότητα stricto sensu ή υπό στενή έννοια),* προκειμένου οι φορολογικές διοικήσεις των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν να είναι σε θέση να ταυτοποιούν ορθά και κατηγορηματικά τους σχετικούς φορολογούμενους, να εφαρμόζουν και να επιβάλλουν τη φορολογική τους νομοθεσία σε διασυνοριακές υποθέσεις, να αξιολογούν την πιθανότητα διάπραξης φοροδιαφυγής και να αποφεύγουν κάθε περιττή περαιτέρω έρευνα.

Β. Ειδικότερα επί των άρθρων του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου

1. Επί του άρθρου 1

12. Άρθρο 1, παρ. 1: Με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου αντικαθίσταται ο τίτλος της Συμφωνίας προκειμένου να αντικατοπτρίζει το νέο περιεχόμενό της, ως εξής: «Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών περί χρηματοοικονομικών λογαριασμών για τη βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης».

13. Άρθρο 1, παρ. 2: Με την παρ. 2 του άρθρου 1 του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου αντικαθίστανται τα άρθρα 1 έως και 21 της «συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν που προβλέπει μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην οδηγία 2003/48/ΕΚ του Συμβουλίου για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις». Επισημαίνεται ότι η οδηγία 2003/48/ΕΚ είχε ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του ν.3312/2005, που εφαρμόστηκε στη χώρα μας και στα άλλα κράτη μέλη από την 1η Ιουλίου 2005 μέχρι και την κατάργησή της με τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2060 του Συμβουλίου της 10ης Νοεμβρίου 2015 (ΕΕ ΕΕ L 301/1, 18.11.2015), όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.4378/2016 (Α' 55).

Επί των άρθρων της τροποποιούμενης Συμφωνίας

14. <u>Άρθρο 1 Συμφωνίας</u>: Με την **παρ. 1** του **νέου άρθρου 1** της τροποποιούμενης Συμφωνίας ορίζονται οι βασικές έννοιες που διέπουν την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών. Στο πλαίσιο αυτό ορίζεται ότι το παράρτημα ΙΙΙ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της τροποποιούμενης Συμφωνίας και ορίζεται ρητώς ότι ο κατάλογος των αρμόδιων αρχών αυτού του παραρτήματος μπορεί να τροποποιηθεί με απλή κοινοποίηση στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Με την **παρ. 2** του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι κάθε όρος της συμφωνίας που είναι γραμμένος με κεφαλαία γράμματα, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην ίδια τη συμφωνία, θα έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο κατά τον χρόνο εκείνο, για μεν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την οδηγία 2011/16/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (ΕΕ EU L 64, 11.3.2011, σ.1), και ειδικότερα για την Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4378/2016 (Α' 55), όπως έχει ενσωματωθεί στο εθνικό μας δίκαιο η προαναφερόμενη οδηγία, ή, κατά περίπτωση, την εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους που εφαρμόζει τη συμφωνία, για δε το Λιχτενστάιν, δυνάμει της εθνικής του νομοθεσίας. Ορίζεται ότι οι έννοιες που αποδίδονται τους όρους της συμφωνίας πρέπει να είναι συνεπείς με τις έννοιες που καθορίζονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Επίσης, προβλέπεται ότι οποιοσδήποτε όρος δεν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία ή στα παραρτήματα Ι ή ΙΙ, εκτός εάν απαιτείται διαφορετικά από τα συμφραζόμενα ή οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους και του Λιχτενστάιν συμφωνούν σε μια κοινή έννοια, δυνάμει του άρθρου 7, θα έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο κατά τον χρόνο εκείνο σύμφωνα με το δίκαιο της οικείας δικαιοδοσίας που εφαρμόζει την παρούσα συμφωνία, για μεν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την οδηγία 2011/16/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας ή, κατά περίπτωση, από το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους, για δε το Λιχτενστάιν, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο. Τέλος, προβλέπεται ότι για την κάθε έννοια όρου εφαρμοστέα είναι η φορολογική νομοθεσία της οικείας δικαιοδοσίας (είτε είναι κράτος μέλος είτε το Λιχτενστάιν) που υπερισχύει της έννοιας που δίδεται στον όρο σύμφωνα με τους άλλους νόμους της εν λόγω δικαιοδοσίας.

15. <u>Άρθρο 2 Συμφωνίας</u>: Στο **νέο άρθρο 2** της τροποποιούμενης Συμφωνίας ορίζεται η ετήσια, σε αυτόματη βάση, ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κάθε μιας εκ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν βάσει των διατάξεων του ίδιου άρθρου και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας και στα οποία περιλαμβάνονται οι

εφαρμοστέοι κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της νέας παρ. 2 προβλέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών (στοιχεία ταυτοποίησης του Δηλωτέου Προσώπου, τον αριθμό Δηλωτέου Λογαριασμού, τα στοιχεία ταυτοποίησης του Δηλούντος Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος, το υπόλοιπο ή την αξία λογαριασμού) σχετικών με Λογαριασμούς Θεματοφυλακής, Καταθετικούς Λογαριασμούς, Ασφαλιστήρια Συμβόλαια με Αξία Εξαγοράς ή Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Προσόδων, καθώς και συνολικά ακαθάριστα ποσά τόκων, μερισμάτων, λοιπών εισοδημάτων που προέκυψαν σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται στο Δηλωτέο Λογαριασμό και συνολικά ακαθάριστα έσοδα από την πώληση ή εξαγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν στο Δηλωτέο Λογαριασμό κατά το έτος αναφοράς.

17. **<u>Άρθρο 3 Συμφωνίας</u>**: Στο **νέο άρθρο 3** ορίζονται ειδικότερα θέματα του χρόνου και του τρόπου (σύστημα κοινού προτύπου αναφοράς και μέθοδος διαβίβασης στοιχείων) ανταλλαγής των πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν με την παρέκκλιση της Αυστρίας για το πρώτο έτος (2017) ανταλλαγής των πληροφοριών. Η ανταλλαγή των πληροφοριών πρέπει να αφορά αφενός μεν για τα κράτη μέλη, πλην της Αυστρίας, αφετέρου δε για το Λιχτενστάιν, το πρώτο έτος που αρχίζει κατά την έναρξη ισχύος του τροποποιητικού πρωτοκόλλου και όλα τα επόμενα έτη, ενώ οι πληροφορίες ανταλλάσσονται ετησίως, εντός εννέα (9) μηνών από το τέλος του ημερολογιακού έτους που αφορούν αυτές οι πληροφορίες. Επίσης, ορίζεται ότι η ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ Λιχτενστάιν και Αυστρίας πρέπει να αφορά το δεύτερο έτος αυτού που αρχίζει κατά την έναρξη ισχύος του τροποποιητικού πρωτοκόλλου και όλα τα επόμενα έτη και οι πληροφορίες ανταλλάσσονται αντίστοιχα εντός εννέα (9) μηνών από το τέλος του ημερολογιακού έτους που αφορούν (δηλαδή πληροφορίες του έτους 2017 ανταλλάσσονται μέχρι 30.9.2018). Όμως σε συνέχεια των παραπάνω ορίζεται ότι τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα του Λιχτενστάιν εφαρμόζουν τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας, σύμφωνα με τα παραρτήματα Ι και ΙΙ, για τα Δηλωτέα Πρόσωπα από όλα τα κράτη μέλη συμπεριλαμβανομένης της Αυστρίας, και με βάση τα οριζόμενα χρονοδιαγράμματα στα παραρτήματα αυτά.

18. <u>Άρθρο 4 Συμφωνίας</u>: Στο **νέο άρθρο 4** ορίζεται το εύρος της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, με ειδοποιήσεις, ιδίως στις περιπτώσεις εσφαλμένης ή ατελούς διαβίβασης πληροφοριών ή μη συμμόρφωσης Δηλούντος Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος προς τις εφαρμοστέες υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τα παραρτήματα Ι και ΙΙ, καθώς και τις απαντήσεις σχετικά με τη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για τη διόρθωση των σφαλμάτων ή τη μη συμμόρφωση.

19. <u>Άρθρο 5 Συμφωνίας</u>: Στο **νέο άρθρο 5** της τροποποιούμενης Συμφωνίας περιλαμβάνονται οι σχετικές διατάξεις με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, οι οποίες αντιστοιχούν κατά περιεχόμενο στις διατάξεις του άρθρου 26 του υποδείγματος ή προτύπου Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας εισοδήματος και κεφαλαίου *(Model Tax Convention on Income and on Capital)* και του άρθρου 21 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ σχετικά με τη διοικητική συνδρομή σε φορολογικά θέματα, όπως τροποποιήθηκε με Πρωτόκολλο και κυρώθηκαν (η Σύμβαση και το Πρωτόκολλο) με τις διατάξεις του ν.4153/2013 (Α' 116/ 23.5.2013). Άλλωστε και το Λιχτενστάιν έχει από 21.11.2013 υπογράψει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ, η οποία και έχει τεθεί σε εφαρμογή την 1η Δεκεμβρίου 2016 *(τελευταία*

επικαιροποίηση του πίνακα του ΟΟΣΑ σχετικά με τις δικαιοδοσίες που συμμετέχουν στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ: 12η Σεπτεμβρίου 2017). Στο πλαίσιο αυτό ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές του Λιχτενστάιν και οποιουδήποτε κράτους μέλους, σε διμερή βάση, ανταλλάσσουν πληροφορίες, κατόπιν αιτήματος, που πιθανώς να έχουν συνάφεια με την εκτέλεση και της παρούσας τροποποιούμενης Συμφωνίας ή την εφαρμογή ή την επιβολή της εγχώριας νομοθεσίας για φόρους κάθε είδους που επιβάλλονται για λογαριασμό τους αρκεί η επιβολή αυτής της φορολόγησης να μην έρχεται σε αντίθεση με την ισχύουσα συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ αυτού του κράτους μέλους και του Λιχτενστάιν. Επισημαίνεται ότι η χώρα μας δεν έχει συνάψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας επί του εισοδήματος και του κεφαλαίου (ΣΑΔΦ) με το Λιχτενστάιν. Στην **παρ. 4** του ίδιου άρθρου της Συμφωνίας ορίζεται ρητά ότι σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται στο Λιχτενστάιν ή στο κράτος μέλος να αρνηθεί την παροχή πληροφοριών αποκλειστικά και μόνον επειδή κάτοχος των πληροφοριών είναι τράπεζα, άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος ή πρόσωπο που ενεργεί υπό την ιδιότητα του πράκτορα ή του θεματοφύλακα ή επειδή οι πληροφορίες αφορούν ιδιοκτησιακά συμφέροντα προσώπου. Στην **πρώτη κοινή δήλωση** των συμβαλλόμενων μερών, που συνοδεύει το κυρούμενο Τροποποιητικό Πρωτόκολλο, προβλέπεται ότι τα σχόλια στο άρθρο 26 του υποδείγματος ή προτύπου της Φορολογικής Σύμβασης σχετικά με το εισόδημα και το κεφάλαιο (ή ΣΑΔΦ), στην εκδοχή που ισχύει κατά την υπογραφή του τροποποιητικού πρωτοκόλλου, θα πρέπει να αποτελεί πηγή ερμηνείας. Αν εγκριθούν νέες εκδοχές των σχολίων για το ίδιο άρθρο, μπορούν τόσο τα κράτη μέλη όσο και το Λιχτενστάιν, να εφαρμόζουν τις νέες αυτές εκδοχές ως πηγή ερμηνείας, όταν ενεργούν ως λαμβάνουσες το αίτημα δικαιοδοσίες. Στην περίπτωση αυτή προβλέπονται οι σχετικές κοινοποιήσεις προς το Λιχτενστάιν ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και ο συντονισμός των κοινοποιήσεων αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

20. <u>Άρθρο 6 Συμφωνίας:</u> Στις **παρ. 1, 2, 3 και 7** του **νέου άρθρου 6** της τροποποιούμενης Συμφωνίας ορίζεται ρητά ότι, εκτός από τις προβλέψεις του παρόντος άρθρου και εν γένει τις προβλέψεις της Συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες για το απόρρητο και τις άλλες διασφαλίσεις, η ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει της τροποποιούμενης Συμφωνίας υπόκειται στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών *(βλ. σημείο 7 παρούσας έκθεσης),* συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εθνικών αρχών προστασίας των δεδομένων. Οι προβλέψεις αυτού του άρθρου της Συμφωνίας εξειδικεύονται στο άρθρο τρίτο του παρόντος νόμου.

21. Οι **παρ. 4, 5 και 6** του ίδιου άρθρου ορίζουν τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας (του απορρήτου) των προσωπικών δεδομένων με αντίστοιχες προβλέψεις με αυτές που περιλαμβάνονται στις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 22 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΟΣΑ *(βλ. σημείο 19 παρούσας έκθεσης).* Στο πλαίσιο αυτό ορίζεται ότι σε κάθε περίπτωση οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιούνται μόνο στα πρόσωπα ή στις αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων και των διοικητικών ή εποπτικών οργάνων που ασχολούνται με την αξιολόγηση, τη συλλογή ή την ανάκτηση, την επιβολή ή την άσκηση δίωξης, ή τον καθορισμό των μέσων προσφυγής σε σχέση με τους φόρους της δικαιοδοσίας που αφορά (είτε

κράτους μέλους είτε του Λιχτενστάιν). Επίσης, ορίζεται ότι επιτρέπεται η χρήση των πληροφοριών αυτών και για άλλους σκοπούς που προβλέπονται στη νομοθεσία της δικαιοδοσίας που παρέχει τις πληροφορίες και υπό τον όρο της προηγούμενης έγκρισής της. Με την επιφύλαξη των οριζομένων στις προηγούμενες παραγράφους, η περαιτέρω διαβίβαση αυτών των πληροφοριών σε τρίτη δικαιοδοσία (κράτος μέλος της ΕΕ) είναι επιτρεπτή υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα των δεδομένων, β) να έχει παρασχεθεί η προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας αρχής της δικαιοδοσίας από την οποία προέρχονται οι πληροφορίες. Τέλος, περιλαμβάνεται ρητή πρόβλεψη για την εποπτεία από τις εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων στα κράτη μέλη αναφορικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία και εξειδικεύεται με τις διατάξεις του άρθρου τρίτου του παρόντος νόμου.

22. **<u>Άρθρο 7 Συμφωνίας:</u>** Στην **παρ. 1** του **νέου άρθρου 7** της τροποποιούμενης Συμφωνίας προβλέπεται η επίλυση τυχόν θεμάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή ή της ερμηνεία της Συμφωνίας με διαβουλεύσεις μεταξύ των αρμόδιων αρχών που έχουν σκοπό την εκπόνηση κατάλληλων μέτρων για την τήρηση της Συμφωνίας. Επίσης, προβλέπεται ότι τα αποτελέσματα αυτών των διαβουλεύσεων κοινοποιούνται αμέσως στην Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη. Ειδικότερα, ορίζεται ότι σε περίπτωση που τα θέματα αυτά αφορούν την ερμηνεία της Συμφωνίας, η Επιτροπή μπορεί να λάβει μέρος στις διαπραγματεύσεις αιτήσει μιας εκ των εμπλεκομένων αρμόδιων αρχών.
Με την **παρ. 2** προβλέπεται η αναστολή της Συμφωνίας μετά από γραπτή ειδοποίηση της μιας αρμόδιας αρχής προς την άλλη, με άμεση ισχύ, στις περιπτώσεις που η διαβούλευση μεταξύ των αρμόδιων αρχών αφορά ζήτημα σημαντικής μη συμμόρφωσης. Στη σημαντική μη συμμόρφωση περιλαμβάνεται ιδίως η παραβίαση των διατάξεων για την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, η παράλειψη έγκαιρης και επαρκούς πληροφόρησης στο πλαίσιο εφαρμογής της Συμφωνίας ή ο καθορισμός του καθεστώτος των οντοτήτων (ως Μη Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων) ή των λογαριασμών (ως Εξαιρούμενων Λογαριασμών) κατά τρόπο αντίθετο με τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία.

23. **<u>Άρθρο 8 Συμφωνίας:</u>** Στο **νέο άρθρο 8** ορίζονται οι ειδικότεροι τρόποι για την τροποποίηση της Συμφωνίας μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Στην παρ. 5 ορίζεται ειδικότερα το θέμα της ενσωμάτωσης στη Συμφωνία των μεταβολών με αντίστοιχες τροποποιήσεις των παραρτημάτων I ή/και II που στο μεταξύ επέρχονται στο παγκόσμιο πρότυπο του ΟΟΣΑ, καθώς και η έναρξη ισχύος αυτών των μεταβολών.

24. **<u>Άρθρο 9 Συμφωνίας:</u>** Στο **νέο άρθρο 9** προβλέπεται η καταγγελία της Συμφωνίας με σχετική έγγραφη κοινοποίηση του ενός συμβαλλόμενου μέρους στο άλλο, η οποία ενεργοποιείται την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της λήξης δωδεκάμηνης περιόδου από την ημερομηνία γνωστοποίησης της καταγγελίας. Προβλέπεται, επίσης, ότι αναφορικά με τις πληροφορίες που έχουν ήδη ανταλλαχθεί μεταξύ των αρμόδιων αρχών αυτές συνεχίζουν να προστατεύονται από τις διατάξεις του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

25. Με το ακροτελεύτιο άρθρο της τροποποιούμενης Συμφωνίας ορίζεται το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας, ήτοι, αφενός, τα εδάφη των κρατών μελών στα οποία εφαρμόζεται η

Συνθήκη για την ΕΕ (ΣΕΕ) και η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες αυτές και, αφετέρου, το έδαφος του Λιχτενστάιν.

26. Άρθρο 1, παρ. 3: Με την παρ. 3 του άρθρου 1 ορίζεται ότι αντικαθίστανται τα παραρτήματα της προηγούμενης συμφωνίας από τα παραρτήματα I, II και III, τα οποία αφορούν τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας που υποχρεούνται να εφαρμόζουν τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα με βάση το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ) του ΟΟΣΑ *(βλ. αιτιολογική έκθεση του ν.4428/2016)* και τον κατάλογο των αρμόδιων αρχών των συμβαλλόμενων μερών.

Επί του Παραρτήματος I

27. Το Παράρτημα αυτό αφορά τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας που υποχρεούνται να εφαρμόσουν τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα. Πέραν των γενικών απαιτήσεων υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας (**Τμήματα I και II**), το Παράρτημα I διακρίνει τους εφαρμοστέους κανόνες δέουσας επιμέλειας αναλόγως του είδους του Δηλωτέου Λογαριασμού σε τέσσερις (4) κατηγορίες:

α) δέουσα επιμέλεια για προϋπάρχοντες ατομικούς λογαριασμούς (**Τμήμα III**),
β) δέουσα επιμέλεια για νέους ατομικούς λογαριασμούς (**Τμήμα IV**),
γ) δέουσα επιμέλεια για προϋπάρχοντες λογαριασμούς οντοτήτων (**Τμήμα V**),
δ) δέουσα επιμέλεια για νέους λογαριασμούς οντοτήτων (**Τμήμα VI**).

28. Στο **Τμήμα VII** του Παραρτήματος θεσπίζονται ειδικοί κανόνες δέουσας επιμέλειας, ενώ το **Τμήμα VIII** περιλαμβάνει το σύνολο των ειδικών ορισμών που απαιτούνται για την εφαρμογή της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών.

29. Το **Τμήμα IX** αφορά τη γενική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους και του Λιχτενστάιν να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας, με ειδική μνεία σε συγκεκριμένους κανόνες, διαδικασίες και διατάξεις. Μεταξύ των προηγουμένων περιλαμβάνεται αντικαταχρηστικός κανόνας, ώστε να αποφεύγονται πρακτικές που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την τροποποιούμενη Συμφωνία. Τέλος, το **Τμήμα X** αφορά τις ημερομηνίες εφαρμογής όσον αφορά τις υποχρεώσεις των Δηλούντων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων που ευρίσκονται στην Αυστρία.

Επί του Παραρτήματος II

30. Με το Παράρτημα αυτό ρυθμίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως και στο Παράρτημα II της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ, όπως έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του ν.4378/2016, καθώς και στο Παράρτημα II του άρθρου τρίτου του ν.4428/2016, ορισμένα στοιχειώδη, για την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή της αυτόματης ανταλλαγής χρηματοοικονομικών πληροφοριών, σχόλια του Κοινού Προτύπου Αναφοράς του ΟΟΣΑ, που εισάγονται ως συμπληρωματικοί κανόνες για τη δήλωση των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας. Ειδικότερα:

31. Με την **παρ. 1** του Παραρτήματος ΙΙ εισάγεται διευκρίνιση επί της έννοιας της «μεταβολής των περιστάσεων», που διατρέχει τους κανόνες δέουσας επιμέλειας του Παραρτήματος Ι και η διαπίστωση της οποίας είναι καθοριστική για την ορθή μεταχείριση του Δηλωτέου Προσώπου. Το κείμενο της παραγράφου μεταφέρεται αυτούσιο από τα αντίστοιχα σχόλια του ΟΟΣΑ (*βλ. σχόλια ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα ΙΙΙ, παράγραφοι 13 και 17).*

32. Με την **παρ. 2** του Παραρτήματος ΙΙ εισάγεται η δυνατότητα του Δηλούντος Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος να βασιστεί μόνον στην αυτοπιστοποίηση του Δικαιούχου Λογαριασμού ή του Ελέγχοντος Προσώπου, για το σκοπό του προσδιορισμού του καθεστώτος ενός ελέγχοντος προσώπου μίας παθητικής ΜΧΟ. Το κείμενο της παραγράφου μεταφέρεται αυτούσιο από το αντίστοιχο σχόλιο του ΟΟΣΑ *(βλ. σχόλια ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα VI, παράγραφος 20).*

33. Με την **παρ. 3** εισάγονται συμπληρωματικοί κανόνες ως προς τον προσδιορισμό της «κατοικίας» του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος, έννοιας καθοριστικής για τον προσδιορισμό του ως Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της τροποποιούμενης Συμφωνίας. Ειδικότερα, εισάγεται κανόνας ως προς την υποχρέωση υποβολής στοιχείων και την τήρηση κανόνων δέουσας επιμέλειας στην περίπτωση καταπιστεύματος που ενεργεί ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, καθώς επίσης και ως προς τη μεταχείριση χρηματοπιστωτικού ιδρύματος (άλλου από το καταπίστευμα) που δεν έχει φορολογική κατοικία ή έχει κατοικία σε δύο ή περισσότερα κράτη (είτε πρόκειται για κράτος μέλος ή το Λιχτενστάιν ή άλλη Συμμετέχουσα Δικαιοδοσία). Το κείμενο της παραγράφου μεταφέρεται αυτούσιο από το αντίστοιχο σχόλιο του ΟΟΣΑ *(βλ. σχόλια ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα VIII, παράγραφοι 4 και 5).*

34. Με την **παρ. 4** ενσωματώνεται στο παρόν Παράρτημα το σχόλιο ΟΟΣΑ, σχετικά με την έννοια της «τήρησης» ενός χρηματοοικονομικού λογαριασμού από ένα Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα *(βλ. σχόλια ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα VIII, παράγραφος 62).* Το κείμενο της παραγράφου μεταφέρεται αυτούσιο από το αντίστοιχο σχόλιο του ΟΟΣΑ. Η έννοια της τήρησης ενός λογαριασμού είναι καθοριστική για τον προσδιορισμό του δηλωτέου χρηματοοικονομικού λογαριασμού, σχετικά με τον οποίο θα υποβάλλονται πληροφορίες στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους ή του Λιχτενστάιν.

35. Με την **παρ. 5** θεσπίζεται ειδικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο είναι δυνατή η μη υπαγωγή ενός καταπιστεύματος που είναι παθητική ΜΧΟ στον ορισμό του «παρόμοιου νομικού μορφώματος» προς τις προσωπικές εταιρείες ή τις ετερόρρυθμες εταιρείες, δυνάμει της παρ.3 της ενότητας Δ του τμήματος VIII του Παραρτήματος Ι του παρόντος νόμου. Ως «παρόμοιο νομικό μόρφωμα» προς τις προσωπικές εταιρείες ή τις ετερόρρυθμες εταιρείες, το καταπίστευμα που είναι παθητική ΜΧΟ λογίζεται ως έχον την κατοικία του στη δικαιοδοσία όπου βρίσκεται ο τόπος άσκησης της πραγματικής του διοίκησης. Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση ενός καταπιστεύματος που είναι παθητική ΜΧΟ υφίσταται υποχρέωση υποβολής στοιχείων για τυχόν ελέγχοντα πρόσωπα αυτού που προσδιορίζονται ως «Δηλωτέα Πρόσωπα», ενώ ο όρος «ελέγχοντα πρόσωπα» σε αυτήν την περίπτωση είναι ιδιαιτέρως ευρύς. Καθώς υφίσταται κίνδυνος υποβολής διπλής υποβολής στοιχείων σχετικών με το καταπίστευμα, δίδεται η δυνατότητα το εν λόγω καταπίστευμα να μη

λογιστεί ως «παρόμοιο νομικό μόρφωμα» και ως εκ τούτου, να μην έχει υποχρέωση υποβολής στοιχείων, τα οποία βεβαίως υποβάλλονται κατά την αναφορά των ελεγχόντων το καταπίστευμα προσώπων.
Το κείμενο της παραγράφου μεταφέρεται αυτούσιο από το αντίστοιχο σχόλιο ΟΟΣΑ *(βλ. σχόλιο ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα VIII, παράγραφος 108).*

36. Με την **παρ. 6** ενσωματώνεται στο παρόν Παράρτημα το σχόλιο ΟΟΣΑ αναφορικά με την έννοια της «διεύθυνσης του κεντρικού γραφείου της Οντότητας» *(βλ. σχόλιο ΟΟΣΑ επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, Ενότητα VIII, παράγραφος 153).* Το εν λόγω στοιχείο περιλαμβάνεται – μεταξύ άλλων – στα αποδεικτικά έγγραφα που απαιτούνται για την εφαρμογή των κανόνων δέουσας επιμέλειας στην περίπτωση οντοτήτων, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι της τροποποιούμενης Συμφωνίας και είναι καθοριστικό για τον προσδιορισμό μίας οντότητας ως εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής της. Στην εν λόγω παράγραφο ορίζεται ότι η διεύθυνση του κεντρικού γραφείου της οντότητας είναι συνήθως ο τόπος όπου ασκείται η πραγματική διοίκησή της.

<u>Επί του Παραρτήματος ΙΙΙ</u>

37. Στο παράρτημα ΙΙΙ περιλαμβάνονται οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και του Λιχτενστάιν για την εφαρμογή της τροποποιούμενης Συμφωνίας.

<u>2. Επί του άρθρου 2</u>

38. Με το άρθρο αυτό ορίζεται η έναρξη ισχύος και εφαρμογής του κυρούμενου Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου, ενώ ειδικότερα στην παρ. 2 προβλέπεται η έναρξη ισχύος του Άρθρου 5 της Συμφωνίας σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος και ορίζεται η συνέχιση εφαρμογής του Άρθρου 10 της Συμφωνίας, ως είχε πριν από την τροποποίησή του με το κυρούμενο Τροποποιητικό Πρωτόκολλο, εκτός αν είναι εφαρμοστέο το νέο Άρθρο 5 της τροποποιούμενης Συμφωνίας. Ειδικότερα στην παρ. 3 ορίζεται η συνέχιση της εφαρμογής ορισμένων υποχρεώσεων του Λιχτενστάιν και των οργανισμών πληρωμής του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Συμφωνία πριν από την τροποποίησή της, και αντίστοιχα οι υποχρεώσεις των κρατών μελών για την παρακράτηση του φόρου στην πηγή βάσει του ίδιου πλαισίου *(βλ. και αιτιολογική έκθεση επί του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 5 έως και 7) του ν.4378/2016 για την ενσωμάτωση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2060 που αφορά την κατάργηση της οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις).*

<u>3. Επί του άρθρου 3</u>

39. Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται οι γλώσσες των κρατών μελών της ΕΕ στις οποίες έχουν συνταχθεί τα δύο αντίτυπα και ορίζεται ότι τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά σε όλες τις γλώσσες.

Γ. Ειδικότερα επί των λοιπών άρθρων του σχεδίου νόμου

<u>4. Επί του άρθρου δεύτερου</u>

40. Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται γενικές διατάξεις εφαρμογής για την εφαρμογή της Συμφωνίας, και των Παραρτημάτων της, όπως τροποποιείται με το κυρούμενο Τροποποιητικό Πρωτόκολλο. Ειδικότερα με την **περίπτ. α' της παρ. 1** ορίζεται ως «Αρμόδια Αρχή» που ενεργεί ως εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του Υπουργού Οικονομικών, η αρμόδια αρχή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων κατά το άρθρο 5 του ν.4170/2013 (Α' 163) σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.4389/2016, δηλαδή η αρχή που έχει ήδη ορισθεί ως αρμόδια για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι σαφές ότι τα θέματα εφαρμογής της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων του ν.4389/2016 (Α' 94) (βλ. άρθρο 29 ΚΦΔ). Επίσης, στην **περίπτ. β' της παρ. 2** ορίζεται ότι για τα θέματα των τροποποιήσεων και της καταγγελίας της Συμφωνίας εισηγείται ο Διοικητής της ΑΑΔΕ στον Υπουργό Οικονομικών.

41. Στην **παρ. 2** ορίζεται η δημοσίευση και κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή του Λιχτενστάιν του καταλόγου των «Συμμετεχουσών Δικαιοδοσιών» έναντι της Ελλάδας στο πλαίσιο εφαρμογής των ορισμών της τροποποιούμενης Συμφωνίας. Επισημαίνεται ότι ο κατάλογος δυνάμει των εξουσιοδοτήσεων, αφενός της περίπτ. β' της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν.4170/2013 και αφετέρου του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου πέμπτου του ν.4428/2016, έχει ήδη εκδοθεί και δημοσιευθεί με την αριθμ. ΠΟΛ. 1137 Απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ για τον καθορισμό των καταλόγων σχετικά με τις Δηλωτέες Δικαιοδοσίες και με τις Συμμετέχουσες Δικαιοδοσίες (ΦΕΚ Β' 3293/19.9.2017) .

42. Με την **παρ. 3 περίπτ. α'** ορίζεται ότι τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα έχουν την υποχρέωση υποβολής στην Αρμόδια Αρχή των πληροφοριών όσον αφορά έναν Δηλωτέο Λογαριασμό του Λιχτενστάιν, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας για την ταυτοποίηση και υποβολή στοιχείων Δηλωτέων Λογαριασμών προς το Λιχτενστάιν.

43. Με την **παρ. 3 περίπτ. β'** ορίζεται ότι τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν, υπό συγκεκριμένους όρους, παρόχους υπηρεσιών για να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, σχετικά με την υποβολή στοιχείων και τη δέουσα επιμέλεια, που ισχύουν για τα ίδια. Στο πλαίσιο αυτό συμπεριλαμβάνονται η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις της εν λόγω Συμφωνίας καθώς και τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου, εν γένει της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Τέλος, ορίζεται ρητά ότι για τις ανωτέρω υποχρεώσεις συνεχίζουν να ευθύνονται τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και οι ενέργειες των τρίτων παρόχων υπηρεσιών καταλογίζονται για την εφαρμογή αστικών, διοικητικών και ποινικών κυρώσεων στα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα.

44. Στην **παρ. 3 περίπτ. γ'** ορίζεται ότι τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα μπορούν να εφαρμόζουν τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για Νέους Λογαριασμούς σε Προϋπάρχοντες Λογαριασμούς και τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για Λογαριασμούς Υψηλής Αξίας σε Λογαριασμούς Χαμηλότερης Αξίας. Επιπλέον ορίζεται ότι αν επιλέξουν να εφαρμόζουν τις

διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για Νέους Λογαριασμούς σε Προϋπάρχοντες Λογαριασμούς, παραμένουν σε ισχύ οι κανόνες που ισχύουν κατά τα λοιπά στους Προϋπάρχοντες Λογαριασμούς.

45. Στην **παρ. 3 περίπτ. δ'** ορίζεται ότι αν δεν βρεθεί ένδειξη κατά την έρευνα σε αρχείο εγγράφων και δεν σταθεί δυνατό να εξασφαλιστεί η αυτοπιστοποίηση ή το αποδεικτικό έγγραφο, τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα υποχρεούνται να δηλώσουν τον εν λόγω λογαριασμό στην Αρμόδια Αρχή της ΑΑΔΕ ως μη τεκμηριωμένο λογαριασμό.

46. Με την **παρ. 3 περίπτ. ε'** ορίζεται η υποχρέωση των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων να θεσπίσουν ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά εσωτερικά συστήματα και διαδικασίες συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συμφωνία και τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής, και στις προβλεπόμενες αποφάσεις κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου τέταρτου του παρόντος νόμου. Η ανταπόκριση στην υποχρέωση αυτή είναι σημαντική για τον έλεγχο των παραπάνω εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών από τις αρμόδιες φοροελεγκτικές υπηρεσίες.

47. Τέλος, με την **παρ. 4** ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου από 1.1.2016 με πρώτο έτος ανταλλαγής πληροφοριών το 2017.

5. Επί του άρθρου τρίτου

48. Στο παρόν άρθρο περιλαμβάνονται μόνο ειδικές διατάξεις αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων με αντίστοιχο περιεχόμενο αυτού των διατάξεων του άρθρου 24 του ν.4170/2013, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 5 του ν.4378/2016 και ισχύει, καθώς και με τις διατάξεις του άρθρου τέταρτου του ν.4428/2016. Συγκεκριμένα με την **παρ.1** του άρθρου αυτού ορίζεται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών της τροποποιούμενης Συμφωνίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν.2472/1997 (Α' 50), με τον οποίο έχει ενσωματωθεί στην εθνική έννομη τάξη η Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995).

49. Οι ρυθμίσεις της **παρ.2** ορίζουν ότι με πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μετά από ειδικά αιτιολογημένο αίτημα της Αρμόδιας Αρχής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του ν.4170/2013 προς αυτήν, μπορεί να αποφασίζεται εξαίρεση από την άσκηση των δικαιωμάτων των άρθρων 11 και 12 του ν.2472/1997 για τα υποκείμενα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

50. Στις **παρ. 3 και 4** περιλαμβάνονται τα εξής:
- ορίζεται ότι τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και οι Αρμόδιες Ελληνικές Αρχές είναι οι «υπεύθυνοι επεξεργασίας», κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση ζ' του ν.2472/1997 για την επεξεργασία που καθένας διενεργεί,
- εισάγεται η υποχρέωση των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων να παρέχουν ενημέρωση στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν.2472/1997, εντός ευλόγου χρονικού

διαστήματος, ώστε το πρόσωπο να ασκήσει τα δικαιώματά του ως προς την προστασία των δεδομένων του και, σε κάθε περίπτωση, πριν το ενδιαφερόμενο Δηλούν Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα υποβάλλει τις πληροφορίες στην Αρμόδια Αρχή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

51. Στην **παρ. 4** και με την επιφύλαξη των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας περί παραγραφής, συνδέεται η περίοδος τήρησης των πληροφοριών με την επίτευξη των σκοπών της Συμφωνίας, και σε κάθε περίπτωση με τις ειδικότερες διατάξεις περί παραγραφής για κάθε υπεύθυνο επεξεργασίας.

52. Τέλος, στην **παρ. 5** ορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

6. Επί του άρθρου τέταρτου

53. Στην **παρ. 1** περιλαμβάνεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για τη θέση ή εξειδίκευση με λεπτομερειακό τρόπο κανόνων, τον καθορισμό διοικητικών διαδικασιών και τη λήψη των αναγκαίων συνακόλουθων μέτρων αυτών, σε συγκεκριμένα πεδία εφαρμογής της τροποποιούμενης Συμφωνίας και των Παραρτημάτων της.

54. Στην **παρ. 2** παρέχεται εξουσιοδότηση στον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για την εξειδίκευση κανόνων, διοικητικών διαδικασιών και μέτρων σχετικά με την εφαρμογή της τροποποιούμενης Συμφωνίας και των Παραρτημάτων της, στα θέματα της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών και στα θέματα ελέγχου της συμμόρφωσης των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων. Επισημαίνεται ότι στον ισχύοντα ΚΦΔ (άρθρο 15 παρ. 4) περιλαμβάνεται η γενική εξουσιοδότηση στον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, προκειμένου να ορίζει με κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις του τις υποχρεώσεις των τρίτων για υποβολή στοιχείων στη Φορολογική Διοίκηση, καθώς τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται για φορολογικούς σκοπούς.

7. Επί του άρθρου πέμπτου

55. Στο ακροτελεύτιο άρθρο του παρόντος νόμου ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στις επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 28 Δεκεμβρίου 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ